

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ghebovswel Sonder Grondt

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1669

Voor-Reden.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71494)

VOOR-REDEN.

 Wanneer de Calvinisten over honderdt en
 twintigh jaren eerst sich verroonden in
 Franckrijk, quamten sy/ onder 't beleyde
 van Joannes Calvyn, de H. Roomsche Kerc-
 ke/ ende de Catholijcken bekechten met vele lee-
 ringhen die regel-recht streden teghen de oude
 leeringhen der Catholijcken/ willende toonen dat
 dese valsch waren/ ende de hunne waerachtigh:
 Om dit te doenen hoorde men hun anders niet
 roepen (ghelijck sy noch hedens-daeghs doen) als/
 Schifure Schifure: Hier-mede te kennen ghebende
 dat sy niet en wilden bewijfen als upt het ghe-
 schreven Woordt Godts alleen; 'twelcke sy buyten
 twijffel niet doen en kosten ten zy dat se niet 'er
 daer het oprecht gheschreven Woordt Godts had-
 den. Hier was nu de questie of sy 't oock hadden:
 want daer waren in Duytslandt en Enghelandt alree-
 de verscheyden boecken in 't licht ghekommen ende
 ghezoekt, / soo dooz de Lutheranen, als Mennisten en
 andere/ die sy upt-gaeben dooz het Woordt Godts/
 welcke boecken nochtang de Calvinisten dooz soo-
 danigh niet en mochten herkennen: Want indien
 sy de boozseyde boeck dooz oprecht ende godlyck
 hielden/ waerom hebben sy dan vele leeringhen
 vande Lutheranen ende Mennisten niet alleen berwoz-
 pen/ maer oock met groote binnigheyt upt-ghe-
 scholden als grove lasteringhen: Dit kan-men
 namelijck sien in de schriften van Beza, daer hy
 berseyde Lutheranen dooz-strijckt als vuple Ker-
 ters; nochtang de boozseyde Lutheranen gaeben
 dooz dat sy upt hunnen boeck/ die sy den Bybel
 noemden/ hunne gheloofs-stucken bewisen/ soo
 roonden dan de Calvinisten, dooz het verwerpen en
 de binnich berijden van de Lutersche leeringhen/
 dat sy den Bybel der selver niet en kenden dooz
 gaer noch dooz het oprechte Woordt Godts; ofte
 soo jaer/ sy moesten noorsakelijck houden al wat
 de

de Luterſche, ofte andere ſoodanighe/ leerden/ op
 dat ſy reghen het waere Woordt Godts niet ſtrij-
 den en ſouden. Ghelyck de Calviniſten met de Lu-
 theranen, Menniſten en andere hebben ghehandelt
 ſoo handelen/ met meerder recht/ de Catholijcken
 met hun/ ende loochenen dat der Calviniſten hoer
 (die ſy 't Woordt Godts noemen/ ende met den
 welcken ſy de Catholijcken hebben kommen be-
 ſtrijden) het waere Woordt Godts is/ oberſul-
 ſtaet het hun toe/ eer ſy eenigh ſtuck in 't beſon-
 reghen ons op nemen/ dit te bewijſen; doch ſy
 ſy niet machtigh en zijn dit te doen/ ſoo vallen al-
 le hunne gheloofs-ſtucken in duyggen/ verbor-
 ghen hebben ſy een ghebouw ſonder gront, oft
 Gheloof ſonder Schrifture. Dit ſal ick ſch goet maken in
 dit teghentwoordigh Tractaet.

EERSTE CAPITTEL.

Verſcheyden bemerckinghen om deſe voorhan-
 dighe queſtie welte verſtaen, ende die de
 Calviniſten ſelf moeten toe-ſtemmen.

EERSTE BEMERCKINGHE.

De Calviniſten en herkennen geen ander Woordt
 Godts als het gene gheſchreven is/ daerom
 verwerpen ſy oock alle onghescheven ofte mon-
 delijcke overleveringhen. Nu/ al wat ghescheven
 is/ beſtaet uyt letters, woorden, en regels: Soo
 dan de vraghe of het ghescheven Woordt Godts
 alleen beſtaet in letters, woorden, en reghels, ſon-
 der meer: ſy en moghen noch en konnen niet ſeggen
 dat jae/ want andersins ſouden ſy ſich moggen
 te vreden houden met eenen bijbel ghescheven met
 Turſche, Chinoiſche, of Japonoïſche letters/ wo-
 den/ en reghels/ die ſy niet en verſtaen: maar die
 ſoude ſoo veel zijn als of ſy gheenen bijbel en had-
 den.